

PREDLOG

ZA PODALJŠANJE STARŠEVSKEGA (materinskega/očetovskega) DOPUSTA za otroke, rojene v času svetovne epidemije COVID-19

Starševsko varstvo in starševski, materinski ter očetovski dopust ureja Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1). Ta v 29. členu ureja podaljšanje starševskega dopusta v določenih taksativno naštetih primerih. Med njimi pa ni posebnih izrednih okoliščin, kot je tudi epidemija. V družbi vedno najprej nastanejo določene družbene spremembe, ki s seboj prinašajo drugačne družbene vzorce in zato potrebujejo določeno pravno regulacijo. Menimo, da so (bile) razmere vsakdanjega življenja, vezane na omejitve in ukrepe za zajezitev širjenja COVID-19, v času epidemije v tolikšni meri spremenjene, da terjajo posebno zakonsko ureditev oz. normativno obravnavo ZSDP-1, saj trenutna zakonodaja ne predvideva možnosti podaljšanja starševskega dopusta zaradi izrednih razmer, ki so bistveno vplivale na izrabo tega dopusta.

Starševski dopust je namenjen negi in varstvu otroka ter predstavlja pravico do odsotnosti z dela (5. člen ZSDP-1). »Naloga države je, da ustvari ustrezne pogoje za odločanje za družino in doseganje visoke ravni kakovosti življenja družin ter da zagotavlja varstvo in zaščito vseh družinskih članov (še posebej otrok). Delno država to počne s prispevanjem k stroškom za preživljanje, s skrbjo in varstvom otrok ter podeljevanjem posebnih pravic zaradi starševstva.« (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2021) Ta naloga je uvrščena na ustavno raven (53. člen Ustave RS), torej je država dolžna varovati družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino, in sicer z ustvarjanjem ustreznih razmer, ki zagotavljajo to varstvo. Konkretno to pomeni, da sprejema zakonodajo, ki varuje navedene kategorije. Vendar pa trenutno veljavna zakonodaja ne predvideva nobenih posebnih ukrepov oz. možnosti za starše, ki bi bile vezane na sanacijo posledic epidemije COVID-19. Gre za pravno praznino, ki jo je treba zapolniti, saj so se družbene razmere spremenile v tolikšni meri, da zahtevajo novo pravno regulacijo.

V Sloveniji se letno rodi okrog 20.000 otrok.¹ V obdobju od prve razglasitve epidemije zaradi COVID-19 v Sloveniji (12. 3. 2020) do danes je bilo v Sloveniji torej rojenih med 18.000 in 19.000 otrok. Predlagano podaljšanje starševskega dopusta je v prvi vrsti pravica otroka do nege in varstva, torej gre pri predlogu za zaščito pravic in svoboščin teh otrok. V času trajanja epidemije so bile namreč zaradi veljavnih ukrepov in omejitev za zajezitev širjenja virusa COVID-19 okrnjene številne pravice staršev in otrok, rojenih v času epidemije. Tako denimo v navedenem obdobju večinoma ni bilo dovoljeno prehajanje med občinami, prepovedano je bilo združevanje in zbiranje, zaprti so bili vrtci, šolanje je potekalo na daljavo, okrnjene so bile zdravstvene storitve in otežen je bil dostop do zdravniške pomoči za nenujne storitve, zaprte so bile kulturne ustanove, muzeji, knjižnice, tudi neživilske trgovine ipd. Nekateri ukrepi in omejitve so bolj, drugi manj neposredno vplivali na namen izrabe starševskega dopusta. Zaradi (navedenih in tudi drugih) sprejetih ukrepov in omejitev za zajezitev širjenja virusa COVID-19 je bila nega in varstvo otrok, rojenih v času epidemije, otežena in v določeni meri celo onemogočena. Vse to je vplivalo predvsem na otroke, pa

---

¹ V letu 2019 je bilo po podatkih SURS rojenih 19.328 otrok (SURS, Rojeni in umrli).

tudi na njihove starše, ožje in širše družinske člane. »Posledice spremenjenih in omejenih pogojev življenja med epidemijo predstavljajo tveganje za pomembne težave na področju duševnega zdravja za celotno populacijo, zaradi odvisnosti od odraslih in specifičnega razumevanja okoliščin glede na razvojno raven pa v še večji meri za otroke in mladostnike. To velja tudi za tiste, ki pred epidemijo niso imeli težav na področju duševnega zdravja.« (Dobnik Renko idr., 2020)

Razlogi, zaradi katerih predlagamo podaljšanje starševskega dopusta, so naslednji (nekateri se nanašajo na krajše obdobje, drugi pa na celoten čas trajanja epidemije):

1. prepoved prisotnosti partnerja in/ali spremljevalca pri porodu ter prepoved obiskov v porodnišnici, s čimer je bil mnogim očetom onemogočen prvi stik z dojenčkom,
2. nemožnost navezovanja stikov z ljudmi zunaj gospodinjstva ali ožje družine,
3. nevajenost otrok okolice in širšega družbenega okolja ter nezmožnost vključitve otrok vanju,
4. slabša (ničelna) socializacija otrok,
5. omejen dostop do zdravstvenih storitev,
6. prepoved izvajanja aktivnosti za dojenčke, ki sicer v veliki meri pripomorejo h gibalnemu razvoju,
7. zaprtje vrtcev in šol ter posledično pomanjkanje časa za ukvarjanje z dojenčkom,
8. slabše psihofizično stanje staršev,
9. težave z uvajanjem v varstvo, vrtce in druge zavode za varstvo otrok,
10. težave in izzivi usklajevanja dela in družine ob vračanju na delo.

Navedeni razlogi predstavljajo okrnjene oz. v celoti omejene določene človekove pravice in svoboščine, ki glede na zakonodajo s področja starševskega varstva pripadajo v načelu staršem in njihovim otrokom. Zaradi teh razlogov ni bilo mogoče v celoti slediti primarnemu namenu starševskega dopusta, tj. negi in varstvu otroka. Tako nega kot varstvo otrok, rojenih v času epidemije, se namreč nista mogla izvajati v popolnem obsegu, kot bi se sicer v normalnih razmerah, posledice tega pa nosijo starši in njihovi otroci. V nadaljevanju so posamezni razlogi podrobneje pojasnjeni.

1. **Prepoved prisotnosti partnerja in/ali spremljevalca pri porodu ter prepoved obiskov v porodnišnici, s čimer je bil mnogim očetom onemogočen prvi stik z dojenčkom.** S tem je bila materam med porodom in po njem onemogočena podpora partnerja in/ali osebe, ki ji zaupa, na katero so računale ves čas nosečnosti. Mnoge matere so tako imele zaradi zakrčenosti med rojevanjem težave in posledično težji, bolj medikaliziran porod, kar ni vplivalo le nanje, temveč tudi na otroke, ki so se rodili v teh razmerah. Zaradi prepovedi obiska po porodu so mnogi očetje svoje otroke spoznali šele nekaj dni po tem, ko so se rodili. Pri materah, pri katerih je bila zaradi zapletov potrebna daljša hospitalizacija, pa je to obdobje trajalo tudi več tednov. Kakšne posledice je to pustilo na otrocih in starših takšnih družin, bo pokazal šele čas. Kako izjemnega pomena je očetov stik ob rojstvu za razvoj otroka in za zdravo vzpostavitev navezanosti oz. vtisnjenja, so potrdile mnoge raziskave (npr. Redshaw in Henderson, 2013; Dlugosz, 2013; Harvey in Pattison, 2013; Carvalho Coutinhoa idr., 2016). Očetov prvi stik z otrokom je ravno tako pomemben kot materin. Zgodnja vključitev očeta v življenje novorojenčka je namreč povezana z boljšim kognitivnim in socialno-emocionalnim razvojem otroka (Redshaw in Henderson, 2013).
2. **Nemožnost navezovanja stikov z ljudmi zunaj gospodinjstva ali ožje družine.** Prepoved zbiranja in združevanja je otroke prikrajšala za normalen socialni razvoj, saj niso imeli stikov s (širšim) sorodstvom, sosedi, vrstniki in prijatelji. Pomanjkanje druženja negativno vpliva na splošno počutje, zaradi česar se lahko otrok znajde v hudi duševni stiski. Zaradi tega so mnogi razvili določeno stopnjo asocialnosti, nekateri celo duševne motnje (Zupanič, 2021).

3. **Nevajenost otrok okolice in širšega družbenega okolja ter nezmožnost vključitve otrok vanju.** Otroci zaradi prepovedi niso imeli stikov, zato niso vajeni niti okolice niti širše družbe, ljudi, množice. V prvem letu življenja, ko se možgani ter kognitivni, socialni in čustveni razvoj šele oblikujejo ter se gradijo temelji za vse nadaljnje življenje, je za otroke ključno druženje s čim večjim krogom ljudi. Na ta način se otroci učijo socialnih veščin ter razvijajo lastno identiteto v odnosu do okolja (Pighin in Bernd, 2009).
4. **Slabša (ničelna) socializacija otrok.** Zaradi prepovedi zbiranja oz. omejitve zbiranja na manjši krog oseb, zaradi prepovedi prehajanja (državnih in občinskih) meja ter zaradi ustavitve javnega življenja je bila močno okrnjena socializacija otrok, rojenih v času epidemije. Brez stika z različnimi ljudmi namreč niso mogli razviti ustrezne socialne vključenosti v družbo, njihova socializacija pa je omejena le na primarno socializacijo znotraj ožjega kroga družine. Posledično je problematičen njihov vstop v organizirano varstvo ob izteku starševskega dopusta, še posebej v družinah, v katerih sta oba starša zaposlena, druge možnosti varstva pa nimata. Otroci namreč doživljajo izrazit strah pred tujci, ljudi so vajeni predvsem z zaščitnimi maskami na obrazih, drugega ne poznajo. Juhant poudarja izjemen pomen socializacije otrok v prvem letu in letih predšolskega obdobja, saj socializacija pomeni »ustrezno interakcijo v neposrednem odnosu z drugimi živimi bitji, predvsem s človekom. Pomemben del socializacije je vzgoja za danes – ne priprave za bodočnost – v kateri se otrok danes srečuje z vrstniki«; druženja z vrstniki ne more nadomestiti nihče (še tako dobra mami, oče, babica ali dedek), ljudje smo »ustvarjeni za povezovanje z drugimi ljudmi, ne za priklop na tehnologijo, ki nadomešča in simulira povezave« (Juhant, b. d.).
5. **Omejen dostop do zdravstvenih storitev.** Omejitve ter preobremenjen zdravstveni sistem in pomanjkanje zdravstvenega osebja so terjali tudi neizvajanje določenih nenujnih zdravstvenih storitev. Otrok je v prvem letu zaradi spremljanja razvoja ob normalnih pogojih pri pediatru pregledan kar nekajkrat; v primeru kakršnikoli težav je praviloma pediater tisti, ki otroka napoti na nadaljnje specialistične preglede. V času epidemije so bile mnoge zdravstvene storitve omejene, tako da so bili okrnjeni številni specialistični pregledi, manj je bilo obravnav v razvojni ambulanti, prav tako je več mater poporodni ginekološki pregled opravilo zgolj preko telefonskega pogovora ali veliko kasneje, kot je predvideno, mnoge matere pa pregleda sploh niso imele.
6. **Prepoved izvajanja aktivnosti za dojenčke, ki sicer v veliki meri pripomorejo h gibalnemu razvoju otrok.** Kot posledica ukrepov prepovedi zbiranja in druženja ter opravljanja določenih storitvenih dejavnosti so bile v času epidemije odpovedane vse aktivnosti za dojenčke. S tem je bilo otrokom v prvem letu starosti onemogočeno, da bi se udeležili različnih vadb (banjanje, plavanje, pedokinetika ipd.) in gibalnih aktivnosti (gibalne urice, pilates z dojenčkom ipd.), ki pa so izredno pomembne tako z vidika gibalnega razvoja kot tudi z vidika kognitivnega in socialno-emocionalnega razvoja otrok (Pighin in Bernd, 2009).
7. **Zaprtje vrtcev in šol ter posledično pomanjkanje časa za ukvarjanje z dojenčkom.** Družine z več otroki, v katerih so starejši sorojenci sicer redno vpisani v vrtce in/ali šole, so se v času epidemije zaradi zaprtja vrtcev² in šol spoprijemale še z dodatnimi težavami. Čeprav je starševski dopust namenjen izključno povezovanju z dojenčkom, uvajanju dojenčka v svet in življenje okrog njega ter negi in varstvu dojenčka, so se mnoge družine soočale s situacijo, v kateri je bilo več

---

² Vrtci so bili odprti le za nujno varstvo, ki pa staršem, ki so na starševskem dopustu, ni bilo omogočeno.

otrok (vključno z dojenčkom) povsem odvisnih od nege in varstva starša na starševskem dopustu. Zaradi dodatne skrbi za starejše sorojence so se tako starši spopadali tako s pomanjkanjem časa za ukvarjanje z dojenčkom kot s povečano izčrpanostjo. Dojenčki iz takšnih družin so tako prikrajšani za igro, učenje in spoznavanje s starši. Temu pritrjuje tudi študija z Univerze v Oxfordu, v kateri so ugotovili, da so imeli starši zaradi ukrepov in omejitev manj časa za ukvarjanje z otroki (University of Oxford, 2020).³ Študija izrecno poudarja tudi vlogo države, ki naj bi prikrajšanim družinam zagotovila dodatno podporo za spodbujanje zgodnjega razvoja otrok;⁴ podobno stališče je zavzela tudi G. Hinsliff (2021).

8. **Slabše psihofizično stanje staršev.** Omejitve in ukrepi ter zapiranje države v času epidemije so v marsikateri družini za seboj potegnili vrsto pomembnih življenjskih sprememb. Mnogi starši so ostali brez službe, popadla jih je negotovost, pretirana skrb in zaskrbljenost za prihodnost, poleg tega pa pomanjkanje časa, preobremenjenost in naveličanost ob odsotnosti normalnega življenja ter socialnih stikov pri mnogih starših zbuja občutke tesnobe, depresije in druge motnje na področju duševnega zdravja. V slovenski raziskavi starši navajajo tudi občutek negotovosti zaradi nepredvidljivih razmer, izjemno utrujenost in izčrpanost ter občutek nesposobnosti skrbeti za lastno družino (interna anketa, izvedena med 3.441 slovenskimi starši (pretežno materami) za ugotavljanje škode, izvirajoče iz ukrepov in omejitev za zajezitev širjenja COVID-19). B. Dobnik Renko idr. (2020) v povzetku ugotovitev Mednarodne federacije društev Rdečega križa podobno navajajo, da ljudje v času epidemije razvijejo občutke anksioznosti, brezizhodnosti, dolgočasje, osamljenosti in depresivnosti. Vse to pa vpliva na otroke. Študija v Veliki Britaniji je pokazala, da je bilo zaradi večjega stresa in tesnobe staršev prizadetih kar 98 % dojenčkov in malčkov v raziskavi, kar četrtina otrok pa je bila zaradi tega izpostavljena več družinskim sporom, zlorabam ali zanemarjanju (Hinsliff, 2021).
9. **Težave z uvajanjem v varstvo, vrtce in druge zavode za varstvo otrok.** Uvajanje otroka v vrtec je pravica staršev, še posebej pa postopno uvajanje v različne programe vrtcev (Kurikulum za vrtce, 1999; Trupi, 2012). Glede na vse navedene razloge, povezane s socializacijo otrok, njihovim razvojem in vključenostjo v okolje, lahko upravičeno pričakujemo, da bodo imeli ti otroci pri uvajanju v vrtec velike težave. Že sam proces uvajanja v vrtec (v normalnih okoliščinah) je za otroka stresno obdobje, saj gre za prvo pravo ločitev od staršev. Pri otrocih, rojenih v času epidemije, pa bo ta stres še veliko večji. Namesto da bi otrokom nudili več časa, da se počasi in postopoma uvedejo v vrtec, so trenutni ukrepi precej nenaklonjeni uvajanju in močno krajšajo običajni uvajalni čas. Tako so otroci, ki zaradi odsotnosti stikov z drugimi praktično sploh niso pripravljeni na zunanji svet, še pod dodatnim stresom. Danes še ni mogoče napovedati, kakšna bo njihova dejanska stiska ob vstopu v vrtec (in njene dolgoročne posledice), z gotovostjo pa lahko trdimo, da bo večja kot pri otrocih, ki so v vrtec vstopili (in se uvedli) brez ukrepov in omejitev za zajezitev širjenja COVID-19. Tudi klinična psihologinja B. Moškrič navaja: »Če je medicinska stroka presodila, da je nevarnost okužbe tako velika, da nikakor ni mogoče dovoliti niti uvajanja, niti vseh razvojno nujnih in normalnih oblik bližine, bi morali zato, da se prepreči čustvene poškodbe in kvarne vplive na razvoj otroških možganov, nemudoma podaljšati starševski dopust do tretjega leta starosti.« (v Primic, 2020)

---

³ Pri tem velja opozoriti, da so imeli v Veliki Britaniji krajši »lockdown« oz. milejše in ohlapnejše ukrepe za zajezitev širjenja COVID-19, kot jih imamo v Sloveniji.

⁴ »It is vital that disadvantaged families are given extra support to promote children's early development.« (University of Oxford, 2020)

10. **Težave in izzivi usklajevanja dela in družine ob vračanju na delo.** Že v običajnih okoliščinah gre za enega izmed najbolj obremenilnih obdobij za starše, sedaj pa ga otežuje še epidemija. V mnogih službah so se zahteve delodajalcev med epidemijo povečale (bodisi obseg dela bodisi zahtevana časovna prilagodljivost), kar staršem predstavlja dodaten stres. Če gredo otroci v vrtec, so v tem času bolj izpostavljeni okužbam, starši pa zato pogosteje odhajajo na bolniški stalež, kar predstavlja zanje še dodatne izzive, med drugim tudi zaradi umanjkanja sorodniških in drugih podpornih mrež pri varstvu otrok. Mnogi starši so se pri usklajevanju dela in družine prisiljeni vseeno poslužiti pomoči starih staršev, kar pa dodatno zdravstveno ogroža starejšo populacijo (mnenje prof. dr. Alenke Švab).

Glede na vse navedene razloge starši otrok, rojenih v času epidemije, predlagamo Vladi Republike Slovenije in drugim odločevalcem, da vsem staršem, ki so v času epidemije (in vmesnem času med obema valoma) v skladu z zakonom koristili starševski dopust, avtomatsko podaljša trajanje starševskega dopusta za najmanj 90 dni. Iz vseh navedenih razlogov je podaljšanje starševskega dopusta upravičeno, saj bi se na ta način staršem in otrokom zagotovilo dovolj časa za postopno privajanje otrok na okolje in širšo družbo, dovolj časa za posvečanje gibalnemu in socialno-emocionalnemu razvoju otrok, sproščeno uvajanje goste hrane in manjšo separacijsko krizo otroka ob ločitvi od staršev.

Slovenska Bistrica, 11. 2. 2021

Starši otrok, rojenih v času epidemije
V sodelovanju s starši pripravila in napisala Alja Podlesnik

Reference:

1. Carvalho Coutinho, E., Vilaça Cardoso Antunes, J. G., Carvalho Duarte, J., Castro Parreira, V., Balula Chaves, C. M., Alexandra, P., in Nelas, B. (2016). Benefits for the father from their involvement in the labour and birth sequence, URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042816000355> (pridobljeno 4. 2. 2021).
2. Dlugosz, S. (2013). Fathers at birth: women's experiences of their partner's presence during childbirth, URL: https://ro.ecu.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=1105&context=theses_hons (pridobljeno 31. 1. 2021).
3. Dobnik Renko, B., Janjušević, P., Kreft Hausmeister, I., Lampret, M., Mikuž, A., Mlinarič, A., in Pristovnik, T. (2020). Duševno zdravje otrok in mladostnikov v času epidemije covid-19, URL: http://klinicna-psihologija.si/wp-content/uploads/2020/05/ZKP_Dusevno_zdravje_otrok.pdf (pridobljeno 6. 2. 2021).
4. Harvey, M. E., in Pattison, H. M. (2013). The impact of a father's presence during newborn resuscitation: a qualitative interview study with healthcare professionals, URL: <https://bmjopen.bmj.com/content/3/3/e002547> (pridobljeno 28. 1. 2021).
5. Hinsliff, G. (2021). Covid babies don't have to be the unlucky generation. But they must be helped, URL: https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/jan/22/covid-babies-unlucky-generation-help-lockdown?utm_term=Autofeed&CMP=fb_gu&utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR09Cln11mf3-HFLS_JZ8nb-AuRszly05C5yzJwzPXMmr85Tndlj3VuoQo#Echobox=1611436869 (pridobljeno 10. 2. 2021).
6. Interna anketa z naslovom VPRAŠALNIK glede vpliva pandemije in ukrepov, URL: <https://www.1ka.si/a/317361> (anketa ni več aktivna).
7. Juhant, M. (b. d.). Pomembnost socializacije pri otrocih, URL: https://www.minicity.si/si/novice/pomembnost-socializacije-pri-otrocih-?fbclid=IwAR3c2xGf5WSXsZ-s-huDITQc6-K-yt2kHxaf_Sc_8GLDnHvdBKqUerMoNk8 (pridobljeno 4. 2. 2021).
8. Kurikulum za vrtce (1999), URL: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Sektor-za-predsolsko-vzgojo/Programi/Kurikulum-za-vrtce.pdf> (pridobljeno 2. 2. 2021).
9. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (6. 1. 2021). Pravice ob rojstvu otrok, URL: <https://www.gov.si/teme/pravice-ob-rojstvu-otroka/#c9663> (pridobljeno dne 24. 1. 2021).
10. Pighin, G., in Bernd, S. (2009). Otrokovo prvo leto: da bo vaš otrok zdrav in živahen (2. dopolnjena izdaja). Ptuj: In obs Medicus, COP.

11. Primic, H. (2020). RINGARAJIN KLEPET: "Nova normalnost" v vrtcih in šolah vzpostavlja psihopatologijo, URL: <http://novice.najdi.si/predogled/novica/fdd40595d0cafca660869b573ba66635/Ringaraja-net/Zanimivosti/Nova-normalnost-vzpostavlja-psihopatologijo> (pridobljeno 28. 1. 2021).
12. Redshaw, M., in Henderson, J. (2013). Fathers' engagement in pregnancy and childbirth: evidence from a national survey, URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3607858/> (pridobljeno 2. 2. 2021).
13. Statistični urad RS (SURS). Rojeni in umrli, URL: <https://www.stat.si/StatWeb/Field/Index/17/95> (pridobljeno dne 28. 1. 2021).
14. Trupi, S. (2012). Uvajanje otroka v vrtec, URL: http://pefprints.pef.uni-lj.si/1281/1/SANJA_TRUPI_DIPLOMSKA_NALOGA-VEZAVA.pdf (pridobljeno 28. 1. 2021).
15. University of Oxford (2020). UK lockdown linked to widening disadvantage gap for babies and toddlers, URL: <https://www.ox.ac.uk/news/2020-10-27-uk-lockdown-linked-widening-disadvantage-gap-babies-and-toddlers?fbclid=IwAR2e0IFWG-UHhxX0IheNhc2E0VG7chhCeapJF9AHyd89CNKtpyOlznNtPEE> (pridobljeno 22. 1. 2021).
16. Ustava Republike Slovenije (URS), Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 47, 68, 69/04, 69/04, 69/04, 68/06, 140, 143, 47/13, 47/13 in 75/16.
17. Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1), Ur. l. RS, št. 26/14, 90/15, 75/17, 14/18, 81/19 in 158/20.
18. Zupanič, M. (2021). Po epidemiji covida epidemija duševnih motenj pri otrocih, URL: https://www.delo.si/novice/slovenija/po-epidemiji-covida-epidemija-dusevni-moteni-pri-otrocih/?fbclid=IwAR0ZcNZ4iJb5pgzDeJt-PrIL9hdsKGar_hgvLVQI3J_F5BU9YjrjDsFVU0w (pridobljeno 10. 2. 2021).